TOVERI

Lännen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astorlassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO LAURI MOILANEN
ADOLPH SALMI A. B. MAKELA

TOVERI
(THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Society.

Ilmotushinta 40c palstatuumalta. Kuolemanilmotukset $1.50 kerta ja muistovärsyillä $2.00 kerta. Kihlaus-, syntymä- ja avioliitto-ilmotukset 50c kerta, halutaantieto- ja nimenmuutto-ilmotukset 25c kerta, naimailmotukset $1.50 kerta, avioero-ilmotukset $1.00 kerta. Seisovat ilmotukset sopimuksen mukaan. Satunnaisista ilmotuksista tulee rahan seurata mukana. Englanninkielestä suomennetaan vapaasti.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

TILAUSHINNAT
Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Yksi vuosikerta..$4.00 6 kuukautta..$2,25
3 kuukautta.....$1.35 1 kuukausi... .50
Suomeen ja muualle ulkomaille:
Yksi vuosikerta..$6.50 6 kuukautta..$3.50

SUBSCRIPTION RATES:
In the United States and Canada
One year.....$4.00 Six months.....$2.25
Three months..$1.35 One month..... .50
Advertising rates in effect July 1, 1912, 40 cents per inch. Special discount is allowed for larger and continuous advertisements.
TOVERI, BOX 99, ASTORIA, ORE.
AUG. NIKULA, Manager.

Huoneusto sijaitsee 10:nnen ja Duane katujen kulmassa. Telefooni: konttori 365, toimitus 832.

Sekava se on ja sellaisena taitaa pysyäkin

Frank Littlen murhaajat ovat edelleen vapaalla jalalla ja nähtävästi pysyvätkin, eikä voida sanoa että poliisi olisi vaivannutkaan itseään saadakseen murhaajat käsiinsä.

Ei ole epäilemistäkään siitä, etteikö murhaajia olisi jo tähän mennessä saatu kiinni, jos vain poliisi olisi halunnut. Salaperäisempiäkin murhia on paljastettu ja syylliset saatu käsiin, vaikka ei ole ollut tietoa edes ajasta milloin murha tapahtui. Mutta tässä onkin kysymys työläisten esitaistelijan murhasta, henkilöstä, jonka pois tieltä saattaminen oli kuparitrustin aseenkantajien velvollisuus, ja niiden velvollisuus, jotka valvovat kuparitrustin etuja poliisilaitoksessa ja muualla on olla saamatta ilmi, kutka murhan toimeenpanivat.

Ja mitäpä jos saataisikin ilmi kenen kautta murha pantiin toimeen. **Koskaan ei tultaisi tekemään mitään niiden rankaisemiseksi, jotka sen suunnittelivat alkuperäisesti ja joiden tilille siitä johtuneet kulut viime kädessä asettuvat.**

Montana Socialist, kirjottaessaan jutun johdosta, lausuu m. m.:

"Olettakaamme että naamioidut miehet olisivat raastaneet Con Kellyn tai Gillien (Butten kaivosvirkailijoita) panneet heidät automobiiliin, ajaneet läpi kaupungin, hirttäneet heidät rautatiesiltaan ja kiinnittäneet heidän alusvaateisiinsa varotuksen toisille yhtiön virkailijoille, ja olettakaamme että Montana Socialist olisi jo viikkokausia ennen murhaa uhannut näitä virkailijoita nuoralla ja lennätinpylväillä, uskotteko etteikö kahden viikon kuluessa olisi vangittu ketään edes epäluulonalaisena, ja että poliisi myöntäisi olevansa kykenemätön "aukasemaan sitä salaperäisyyden verhoa, johon koko tapaus on kääriytynyt"?

"Steele rakennus, josta Little otettiin, on aivan suomalaisen haalin vieressä, joka on ollut mitä tarkimmin vartioituna siitä saakka kuin lakko alkoi. Ylimääräisiä poliiseja ja apulaissheriffejä on ollut liikkeellä ja heijastusvalot ovat olleet tähdättynä siihen kaivoksilta kaiket yöt. Ja kuitenkin näidenkin suhteiden vallitessa kuusi miestä voi ottaa raajarikon miehen vuoteeltaan, ajaa valaistuilla kaduilla monen korttelin matkan laitakaupungille ja siellä raakamaisesti murhata hänet, ja koko tapahtuma pysyy salaisuutena."

Eihän ole mitään muuta syytä kuin luokkarajat sihen, ettei murhaajia ole saatu kiinni, enempää kuin siihenkään, ettei murhaa kokonaan voitu estää. Suomalaista haalia vartioivien hurttien tiedossa on paljon sellaista, jota muilla ei ole. Vain niiden määrääjien myötävaikutuksella oli mahdollista, että Little saatiin murhata niin salaperäisesti.

Ajatellapa että Littlen murhaajien kiinnisaamiseksi olisi työskennelty edes sellaisellakaan uutteruudella, kuin San Franciscossa työskennellään sikäläisten unionistien hirteen saattamiseksi. Sikäläisessä pommiräjähdyksessä surmansa saaneitten murhasta koetetaan saada syyttömät hirteen vastoin kaikkia todistuksia, eikä syytettyjä vapauteta sittekään, vaikka valamiehistö jo on antanut päätöksensä heidän syyttömyydestään.

Ajatellapa, että Silver Bow kauntin virkailijat olisivat olleet yhtä innokkaat toimittamaan hirteen Littlen hirttäjät, kuin Snohomish kauntin virkailijat olivat saadakseen hirteen Everettin jutun johdosta syytetyn Thomas Tracyn.

Kun syyllisten etsijöinä tulisi toimia saman luokan palvelijain johon syyllisetkin kuuluvat, niin etsinnästä ei tule mitään. Kyllä Butten viranomaiset toimivat Littlen murhaajien syyttämiseksi aivan samalla innolla, kuin Everettin virkailijatkin sikäläisiin mellakoihin **syyllisten**, tai San Franciscon virkailijat pommiräjähdykseen **syyllisten** käsiinsä saamiseksi. Butten virkailijat ovat toisista jälessä vain siinä, että eivät ole **vielä** ennättäneet asettaa syytettyjen penkille ketään sellaista joka ei tekoon ole syyllinen, mutta annapa olla että joku heidän oman luokkansa jäsen joutuu kuparitrustin provokaattorien uhriksi, niin ei ole kauan ennen kuin joku union mies on syytteessä. Todellisten syyllisten syytteeseen asettamiseksi ei tehdä mitään enempää Buttessa, kuin San Franciscossa tai Everettissäkään.

Montana Socialistin yllämainitun kirjotuksen loppulausuntoon, joka kuuluu:

"Elleivät tämän kaupungin työläismiehet ja naiset voi millään muulla tavalla suojella itseään, tulisi heidän ainakin pitää tämä tapahtuma mielessään ja seuraavissa vaaleissa katsoa, että nykyiset kauntin ja kaupungin virkailijat saavat tilaisuuden ottaa pitempiaikaisen levon", olisi hiukan sanomista.

Ennustuksiin ei ole uscinkaan luottamista, eikä varsinkaan tähän pitäisi olla syytä luottaa, emmekä mekään toivo sen toteutumista, mutta mahdotonta ei ole, etteivät ne ainekset, joita yhtiö nyt katkerimmin vainoo, ole seuraavissa vaaleissa taas yhtiön kanssa samalla puolella äänestämässä virkoihin yhtiön ehdokkaiksi asettamia roistoja, joiden virkakautena samanlaiset vainot jälleen voivat uusiutua. Työväestö näet oppii niin tuskallisen hitaasti.

Hallitukset ja Internationale

Tasavaltaiset ja monarkistiset hallitukset ovat — erään Englannin ministerin lausunnon mukaan — yhteisesti sopineet siitä, että maittensa sosialistipuolueen edustajille ei anneta matkapasseja Tukholman kansainvälistä sosialistikongressia varten.

Liittovaltojen ja keskusvaltojen hallitukset unohtavat hetkeksi sotansa, ojentaen toinen toisilleen auttavan käden, estääkseen sosialisteja pääsemästä yhteiseen neuvottelukokoukseen, jonka tarkotuksena on raivata tietä maailmanrauhan aikaansaamiseksi.

Tämän vuoksi onkin mahdollista, vieläpä todennäköistä, että asiain näinollen Tukholman kongressia ei saada aikaan, ja vaikka se saataisiinkin siitä huolimatta koolle, niin sen merkitys jää vähäiseksi.

Ja kuitenkin, eikö kaikkien hallitusten yhteenliittyminen, estääkseen kaikkien maiden työläisiä uudelleen solmimasta yhteistä liittoansa, ole paras todistus siitä, että kapitalistiluokan toivo sosialismin kuolemisesta on ollut mitä suurin erehdys. Kaikkien kapitalistimaiden hallitusten yhteistoiminta sosialistisen Internationalen pystyynnostamisen ehkäisemiseksi osottaa valtaluokan pelkoa tätä kuolleeksi luultua Internationalea kohtaan.

Kun sota puhkesi, näimme työläisten Internationalen hajaantuvan. Mutta vain se muoto muuttui, jonka työläiset olivat luoneet vapautustaistelulleen. Toisen maan työläiset seisoivat toisen maan työläisiä vastaan. Ja näyttipä, että myöskin Internationalen muodon hävitessä myöskin Internationalen henki olisi hävinnyt sotatemmellykseen.

Mutta näin näytti vain!

Nykyään, neljännen sotavuoden alkaessa, antaa työläisten Internationale paljo työtä kaikkien maiden hallituksille. Sotaakäyvien maiden hallitukset vaivaavat päitään, mitenkä heidän pitäisi suhtautua tuota pientä kokousta kohtaan, jolla kuitenkin on oikeus puhua kaikkien maiden työläisten nimessä heidän vapautustaisteluansa tiedottaakseen. Ja niinpä hallitusherrat tulevat yhteiseen päätökseen, että tätä pientä työläisten edustajien kokousta ei saa pitää! Selitetään, että vain diplomatialla on oikeus pohtia rauhanehdoista. Mitäpä tulisikaan silloin maailmasta, jos **työläisten edustajat** ryhtyisivät neuvottelemaan rauhanehdoista, vieläpä itse ne laatisivatkin ja sitten luokkana kaikissa maissa toimisivat sen hyväksi, että hallitukset pakotettaisiin näihin ehtoihin suostumaan?! Silloinhan tulisi maailman loppu, **kapitalistisen** maailman loppu, jos työläisten edustajat saisivat tahtonsa voittoon. — Ja keisarit ja kuninkaat ja tasavaltojen presidentit huutavat äänensä käheäksi neuvonantajiensa kanssa, pohtiessaan keinoja, joihin olisi ryhdyttävä uhkaavan vaaran, **sosialismin** vaaran torjumiseksi.

Ja he kieltävät matkapassit! He koettavat tappaa sanan!

Mutta henkeä te ette voi tappaa!

Työläisten Internationale on nousemassa!

Kaikissa maissa, joissa "isänmaallisuus", viha ja kostonhimo on temmeltänyt, ja joissa työväenluokka on näyttänyt vajonneen samaan katalaan liemeen, kaikissa maissa alkavat työläiset nyt järkiintyä. Englannissa, Saksassa, Ranskassa ja Itävallassa aletaan katkasta hallituksen kanssa solmittuja siteitä ja ryhtyä jälleen entiseen taisteluun, taisteluun **omaa hallitusta** vastaan, mikä merkitsee todellista taistelua kapitalistista järjestelmää vastaan.

Internationalen henki elää! Ja uusi muoto löydetään, jonka avulla se käy yhteistä taisteluaan.

Työläisten kansainvälisyys elää! Kukapa sitä enää saattaisi epäillä?!

Katsokaa maailman hallituksiin, luokaa silmänne Lontooseen ja Pariisiin, Berliiniin ja Washingtoniin, katsokaa miten hallitukset koettavat keksiä keinoja työläisten edustajien pienen kokouksen estämiseksi.

Hallitukset pelkäävät sitä! Ne pelkäävät uutta, voimistunutta, tulevaa työläisten internationalea! — Raiv.

MAILMANKATSOMUKSIA

SUOMALAISIA SUURPOLITIIKASSA,

"vanha astorialainenkin" mukana.

Norjassa aletaan päästä vähitellen selville, miksi norjalaisia laivoja niin tavattomasti on kadonnut jäljettömiin. Osasta niitä kyllä ovat saksalaiset vedenalaiset upottaneet, toiset taas ajaneet Pohjanmerellä miskenteleviin miinoihin, mutta siittekin on nelisenkymmentä laivaa joutunut hukkaan aivan selittämättömällä tavalla; joistakin tiedetään, että ne ovat "itsestään" syttyneet palamaan keskellä merta, ja jotkut räjähtäneet satamassa ollessaan, mutta syy tuollaisiin ilmiöihin on pysynyt salaisuutena.

Viime kesäkuun lopulla pääsi Kristianian poliisi vihdoin suurenmoisen pommisalaliiton jäljille, vangitsi kolme ulkomaalaista ja takavarikoi suuren joukon pommeja, sytytyslankoja y. m. Ensiksi vangittiin suomalainen räätäli Hjalmar Virtanen, jota poliisi jo pitemmän aikaa oli pitänyt silmällä. Toinen pidätetty suomalainen ilmotti nimekseen William Persson ja väittää olevansa Ruotsin alamainen. Myöhemmin vangittiin vielä neljä suomalaista, joista yhden nimi oli Pesonen, toisten nimistä oli vaikeampi saada selvää.

Sitte sai poliisi verkkoonsa liiton päämiehenkin, joka nimekseen ilmotti parooni von Rautenfels, mutta jonka oikea nimi on Walter von Gerich. Hän on Helsingissä syntynyt saksalaisista vanhemmista (isä oli siellä venäläisen sotaväen lääkärinä). Nykyään hän on Saksan alamainen, ja oli pitemmän aikaa matkustellut Kristianian ja Berliinin väliä. Kun hänellä olivat keisarillisen saksalaisen pikalähetin paperit, ei hänen matkatavaroitaan koskaan tarkastettu. Mutta nyt on poliisi tarkastanut hänen matkalaukkunsa ja niistä löytyi 55 pommia. Matkalaukkujen avaimet olivat Perssonin hallussa, ja pommivarasto aiottiin tallettaa Virtasen asuntoon. Vangittujen kätköjä löydettiin kolmesta eri paikasta, ja oli niissä yhteensä 1,000 kiloa hyvin voimakkaita räjähdysaineita ja sekä suurempia että pienempiä pommeja valmiina; varastossa oli myös noin 100 helvetinkoneiksi sopivaa kellolaitetta. Koko tuon räjähdysainemäärän ja paljon muita tässä hommassa käytettäviä tarpeita oli "parooni" Rauntenfels-Gerich kulettanut matkalaukuissaan Saksasta.

Sittemmin löytyi vangittujen suomalaisten joukosta toinenkin "parooni" — von Pausson, joka on mielenkiintoinen tuttavuus monelle astorialaiselle. Hänet on näet tunnettu siksi Pusaksi, joka täällä, saatettuaan Lännen Uutiset kunnialla hautaan, oli Astorian Sanomain toimittajana. Emme voi sanoa hänen tuota lehteä "toimittaneen," sillä hänen siihen laatimansa kirjotukset olivat yhtä arvottomia kuin ne maksuosotuksetkin, joita hän toisin ajoin kirjotteli. Täällä olevilla hänen entisillä kavereillaan kuului jo jonkun aikaa olleen tietona, että titulus Pusalla eli "parooni von Paussonilla" oli joku vankasti rahoja tuottava toimi Kristianiassa Norjassa. Sen toimen laatua siellä nyt tärkoin tutkitaan.

Viimeisten tietojen mukaan on siellä kaikkiaan 7 suomalaista ja 2 saksalaista asetettu syytteeseen osallisuudesta pommisalaliittoon. Heidän väitetään asettaneen helvetinkoneilla laukeavat pomminsa norjalaisiin laivoihin ja siten upottaneen Englantiin lähteviä laivoja matkalla. Kaksi päivää ennen salaliiton paljastumista oli "Ada" nimisellä norjalaisella laivalla syttynyt tulipalo, joka tuhosi laivan kokonaan, ja vähä myöhemmin saapui Kristianiaan Lontoosta sähkösanoma, jossa ilmotettiin että eräs skandinavialaisesta satamasta Englantiin matkalla oleva laiva oli räjähdyksen kautta tuhoutunut. Toisten tietojen mukaan oli noita pommeja ainakin osa tarkotettu Suomeen ja Venäjälle vietäväksi; se selittäisi muutamat Venäjän rautateillä sattuneet salaperäiset räjähdykset.

Mustia hommia joka tapauksessa: salamurhata pahaa aavistamattomia rauhallisia ihmisiä. Mutta mihinkäpä sellaiset ilkat eivät olisi valmiita, kun rahaa luvataan?

IRLANNIN PUOLESTA.

New Yorkissa on taannoin pidetty suuri brittiläisvastainen kokous, jossa on ollut jäseniä 26:sta irlantilaisjärjestöstä, yhteensä noin 4,000 henkilöä. Siellä ei ole istuttu sormi suussa.

Irlannin vapauden ystäväin kansallissihteeri John D. Moore lausui: "Se seikka, että 55 prosenttia rekisteröidyistä nuorista miehistä on vaatinut vapautusta sotapalveluksesta, on itse asiassa sama kuin kansanäänestyksen päätös sotaa vastaan. Silloin kun Amerikan kansa ryhtyi vapautussotaan Englantia vastaan, ei se varmaan ollut kuullutkaan mistään pakkopalveluksesta. Mutta tällä kertaa on Englanti säätänyt Amerikalle, että sen on sille luovutettava ei ainoastaan elintarpeet, ampumavarat ja rahat, vaan myös sotamiehet. Nyt sotaan ruvettua olisi Amerikan kansan edes pidätettävä itselleen oikeus tehdä rauha milloin itse haluaa."

Myrskyisen mielenosotuksen aiheutti tunnetun asianajaja Jeremiah O'Learyn lausunto, että "amerikkalaisen nuorison kukka tullaan lähettämään Ranskaan taistelemaan Englannin taisteluita." Tuon jättiläissalin kaikilta ääriltä kajahti ukkosena: "Emme lähde! Emme lähde!" — O'Leary vielä lisäsi: "Meillä on Englannin hallituksen kanssa salainen sopimus, jota ei uskalleta täällä julaista. Sen nojalla tullaan vapaat irlantilaiset ja vapaat amerikkalaiset, jotka ovat tänne paenneet brittiläistä sortoa, lähettämään Europpaan vuodattamaan vertansa brittiläisten puolesta."

Charles H. Sughrue ennusti uuden kapinan olevan puhkeamaisillaan Irlannissa, "mutta sen tulokset ovat tällä kertaa varmemmat kuin viimein." Siihen viittasi Sinn Fein liiton valtava kasvu ja yhä enenevä vastarinta tuota brittiläisen hallituksen asettamaa Irlannin neuvottelukokousta vastaan. "Englanti ei ikinä tule myöntämään Irlannille itsenäisyyttä, ellei sitä oteta siltä väkivoimin. Ja sen tulee Irlanti tekemään, eikä kulu monta kuukautta ennenkuin Irlanti on vapaa. Meillä täällä Amerikassa olevilla on velvollisuutena vaatia, että Yhdysvaltain hallitus mutkittelematta ryhtyy ajamaan Irlannin ehdotonta riippumattomuutta. Me emme vaadi sitä irlantilaisina, vaan amerikkalaisina. Yhdysvalloissa ei tule olemaan yksimielisyyttä vähääkään, ennenkuin brittiläiset vapauttavat Irlannin."

Puhuja myös mainitsi erään New Yorkin päivälehden kirjotuksesta, jossa sanottiin, että Yhdysvaltain sotaan yhtyminen ei enää voi pelastaa Englantia ja sen liittolaisia, ja jatkoi: "Uskon todella asian niin hullusti olevan. Mutta sitä en usko, että keskivaliat tulisivat tänne Yhdysvaltoja vastaan sotimaan. Tiedän, etteivät ne siihen kykene, ja tiedän myös, ettei niillä ikinä ole ollut semmoista ajatustakaan. Mitä tässä maassa asuviin irlantilaisiin tulee, eivät he koskaan tule rientämään Europpaan pelastamaan Englantia perikadosta."

Milloin illan mittaan pidetyissä puheissa tuli mainituksi T. V. O'Connorin, John Redmondin, David Balfourin tai Lloyd Georgen nimiä, ratkesi yleisö sihisemään, naukumaan ja kiukkuisiin "hyi"-huutoihin.

Järjestömme asioita

S. S. JÄRJESTÖN OSASTOILLE LÄNSIPIIRISSÄ.

Jokaisen piirimme osaston velvollisuus on tilata länsipiirin sääntöjä ja jakaa niitä jäsenille. Viimeinen piirimme edustajakokous velvotti piirikomitean painattamaan piirimme säännöt, tietysti siinä tarkotuksessa, että osastot niitä tilaavat ja jakavat jokaiselle jäsenelleen. Nyt on säännöt painatettu ja ilmotettu siitä osastoile, mutta ainoastaan pari-kolme osastoa on ottanut vaivakseen tilata noita sääntöjä. Siispä kehotamme jokaista osaston jäsentä vaatimaan osastoltaan piirimme sääntöjä ja osasto on velvollinen toimittamaan säännöt jokaiselle joka niitä vaatii, vieläpä niillekin, jotka eivät vaatimalla vaadikaan.

Sääntöjä ei ole painatettu sitä varten, että ne lahovat täällä piirivirastoon nurkissa, vaan niitä on painatettu sitä varten, että piirimme jäsenisö saa niihin tutustua ja tulee tietämään mitä niissä on "sisällä". — Siispä jokainen osasto tehköön tilauksensa viipymättä. Sääntöjä on tilattava Länsipiirin Piirikomitealta ja niiden hinta on noin kolme senttiä kappale, siihen lisättynä postimaksut.

Toverillisesti, Länsipiirikomitea.
K:tta A. Mäki, sihf.

Canadan S. S. Järjestön osastoille

Canadan S. S. Järjestön Toimeenpanevan Komitean sihteeri J. W. Ahlqvist ja Sudburyn, Ont., S. S. osasto olivat lähettäneet osastollemme kirjelmän, jossa ensiksi todennettiin se, että Raivaajaa ja Työmiestä ei enää toistaiseksi voida saada millään ehdolla tänne tulemaan määrättyjen kieltojen takia. Toiseksi terotettiin mieliin oman lehden tarpeellisuutta ja ehdotettiin, että ryhdytään perustamaan lehti kerran tai kahdesti viikossa ilmestyvänä.

Näiden yllämainittujen kirjeitten johdosta Cobaltin s. s. osasto varsinaisessa työkokouksessaan elok. 12 p:nä 1917 keskusteli ja päätti, että tätä lehtikysymystä käsiteltäissä on ensinnäkin otettava huomioon se, onko meillä minkäänlaista mahdollisuutta toimittaa sosialistista sanomalehteä täällä Canadassa. Jos tämä mahdollisuus on, niin on se hyvin epäjohdonmukainen, kun kerran rajan takaa tuleviin niin kuristavasti suhtaudutaan.

Ainakin on tätä seikkaa paljon syytä epäillä, vaikkakaan ei Toimeenpaneva komitea enempää kuin Keski-Ontarion osastotkaan näytä ottaneen sitä huomioon. Sitävastoin me täällä Cobaltin osastossa juuri tähän seikkaan ensinnä kiinnitimme huomiota. Oman lehden tarpeellisuus on täälläkin kyllä huomattu, mutta sittenkin meidän on harkittava, minkälaisiin toimiin me ryhdymme. On tunnettua, että meillä täällä jo nyt on kireä sotatilanne, ja minkälaiseksi se vielä muuttuneekaan. Onhan täällä valtiollinen kriisi melko vakava tämän pakkoasevelvollisuus-kysymyksen takia. Tarkotamme, että jos ryhdytään lehteä perustamaan, on se perustettava jatkamaan meidän sosialistista akitatsiooni- ja kasvatustyötämme. Mutta jos lehteä ei voida toimittaa sosialististen puitteitten sisällä, vaan olisi alistuttava noudattamaan ehkä hyvinkin rajottavia sensuurin määräyksiä, ja jos tähän kerran tulee rajotuksia, niin silloin ei lehti enää ole sosialistinen. Tarkotus kait ei ole ruveta kustantamaan mitään sotilas-isänmaallista lehteä, ennestään meillä täällä jo yksi sellainen musta lammas on.

Sitte tulee kysymykseen tämän lehtihomman taloudellinen puoli, kannattavaisuus y. m. seikat. Toimeenpaneva komitea kirjelmässään on ehdottanut, että C.S. S. Järjestön kassasta luovutetaan 1,000 dollaria lehden perustamiskustannuksiin takäisin, maksuvelvollisuudella, kun lehti tulee itsensä kannattavalle pohjalle. Mutta jos, kuten edellä on huomautettu, sensuuriolot edelleenkin kiristyvät, niin on mahdollista, että lehtiyrityksemme tapetaan heti alkuunsa tai ainakin pian sen jälkeen. Alku-uhrauksiin on joka tapauksessa luovutettava melko paljon, ehkä tuo 1,000 dollaria kokonaan, ja siinä tapauksessa, jos emme onnistu, on tuo uhraus mennyt melkein hukkaan. Järjestömme varat eivät kuitenkaan tuollaisia kolauksia kestä, sillä ne ovat tunnetusti heikot.

Täällä paheksuttiin Toimeenpanevan komitean menettelyä, kun se ei ollut laatinut minkäänlaisia kustannusarvioita, vaan suoraapäätä laskenut kysymyksen yleisäänestykselle. Sudburyn s. s. osasto on kylläkin valtuuttanut tov. H. Paasikiven laatimaan laskelmia lehden kustantamismaksuista y. m. Nämä tov. H. Paasikiven laskelmat näyttävät kyllä hyvin lupaavilta, mutta meillä on syitä epäillä, että nuo laskut eivät tule käytännössä riittämään. Jos emme tule saamaan lehteä itseänsä kannattavalle pohjalle, niin silloin sen pysyäkseen pystyssä on turvauduttava osastoihin, samoin kuin Työkansa ennen, joskin pienemmässä mittakaavassa. Kuitenkin on tunnettua, että osastot, varsinkin pienemmät, ovat kuormitetut jo hyvin korkeisiin maksuvelvollisuuksiin, joten eivät enää lisärasituksia kestä. Entisen epäonnistuneen lehtiyrityksemme tuottamat vauriot ovat vielä niin raskaana taakkana heikon Canadan S. S. Järjestön niskoilla, että jos vielä joudutaan sanottavampiin lisärasituksiin, niin se mahdollisesti johtaa hajaannukseen, voi synnyttää repeämän järjestömme sisäisessä toiminnassa liikarasitusten painostamana. Meillä kuitenkin ilmeni se mielipide, että järjestön eheys on sentään tärkeämpi kuin lehden pystyttäminen näissä ahtaissa oloissa. Edelleen kokouksessa ilmeni, että emme voi ruveta kannattamaan mitään omaa lehtiyritystä, ennenkuin normaaliolot palautuvat. Tunnemme olevamme liian heikot taistelemaan sotilasvaltiomahtia vastaan. Heillä kyllä riittää keinoja meidän yritystemme murskaamiseksi, joudumme vaan uusiin ja uusiin uhrauksiin, joista ei ole vastaavaa hyötyä.

Vielä paheksuttiin Toimeenpanevan komitean sitä menetteleyä, kun se laski tämän näin tärkeän kysymyksen yleisäänestykselle ilman edelläkäypää laajempaa harkitsemista S. S. Järjestön jäseniston kanssa. Myöskään emme voineet tyytyä sihteeri J. W. Ahlqvistin lähettämään äänestyskaavakkeeseen, vaan valitsi osasto kolmihenkisen komitean kirjottamaan sihteeri J. W. Ahlqvistille ja pyytämään äänestyslippuja, saadaksemme äänestyksen viralliseksi. Sama komitea valtuutettiin vaatimaan kuukauden pidennysaikaa tälle yleisäänestykselle, sillä aika syysk. 1 p:ään mennessä katsottiin riittämättömän lyhyeksi.

Vielä keskusteltiin siitä, tokko tämä viikkolehti tulisi tyydyttämään uutisjanoisia lukijoita. Arveltiin ei, ainakaan niin kauan kun meillä on vielä toistaiseksi saatavana sosialistinen päivälehti "Toveri," sillä siitä, vaikkakin se ilmestyy siellä kaukana lännellä, voidaan kuitenkin saada laajemmat ja yhtä nuoret yleisuutiset kuin aijotusta viikkolehdestä. Akitatsionilehtenä viikkolehtikin tietysti vastaisi tarkotustansa, mutta jos, kuten edellä on huomautettu, sille täällä asetetaan rajotuksia, niin sekin merkitys kuivuu hyvin vähiin.

Näitä monipuolisia vastuksia harkittuaan tuli Cobaltin S. S. osasto kokouksessaan siihen päätökseen, että tämä alotettu oman lehden perustamiskysymys on tällä kertaa mahdoton toteuttaa mainituista syistä.

Edelleen päätti kokous, että laaditaan tämä kirjelmä Toverissa julaistavaksi, saadaksemme eriävän mielipiteemme kuuluville muilla paikkakunnilla Canadassa olevien osastojen keskuudessa.

Cobaltin S. S. osaston valitsema komitea:
K. J. OKSANEN. J. MATSON,
SOFIA MUTTILAINEN.
(Leima.)

KANSANKIRJEITÄ

WASHINGTON

HOQUIAM.

Lakkoareenalta. Ei ole mitään erityisempää, paitsi lakkovahdissa täällä on alettu käydä oikein suurilla joukoilla. Suomalaisia naisia ja lapsiakin on ollut paljon mukana, jota vastoin muunkieliset naiset ja lapset eivät ole sitä katsoneet velvollisuudekseen. Niin täällä on tehty, vaikka kaupungin virkakunta on kynsin hampain tapellut meidän lakkovahtimisoikeuksiamme vastaan, asestettuine hurttarykmentteineen, niin että ei kaupungin alueellakaan saisi lakkovahtia pitää, vaikka sellainen kyllä Washingtonin valtion lakien mukaan olisi sallittua, muualla kuin sen yhtiön alueella, joka on lakonalainen. Täällä ei missään tapauksessa yritettykään vahtia lakonalaisten yhtiöitten aluerajain sisäpuolella, koska se kerran ei ole "laillista".

Naisia lakonrikkureina. Niin ikävältä kuin se näyttääkin, on se kuitenkin tosi. Hoquiamin ovitehtaaseen, joka myöskin on ollut lakonalaisena, on saatu värväytyksi jonkunverran naisrikkureita, joita sitten pyssyhurttarykmentti on tarkasti vartioimassa tehtaan portilla, että eivät lakkolaiset missään tapauksessa pääsisi noille naikkosille selvittämään heidän elämänsä ohjelmaa, josta eivät naiset itse näytä mitään ymmärtävän. Niin todellakin, te naiset, jos te hiukankin ajattelisitte että mikä teidän velvollisuutenne tuossa suhteessa olisi, niin se on tehdä työtä ja hommata kodin piirissä ja muilla teille kuuluvilla työaloilla. Hoquiamin lehdissä yhtämittaa ilmotetaan olevan naisille paikkoja avoinna hotelleissa, konttoreissa sekä perheissä ja vielä muillakin naisille kuuluvilla työaloilla. Eikö olisi teille paljon kunniallisempaa ottaa työpaikkanne jossakin noista kuin mennä lakonrikkuriksi sinne, missä miehet koettavat hankkia parempia olosuhteita samoin teille kuin itselleenkin. Te nyt joka tapauksessa olette parempien olosuhteitten vastaan tappelijoita. Ja minä sanon, että jos te hetkeksikään loisitte silmänne tuonne suomalaisten naisten ja lasten joukkoon, jotka ovat nousseet yhdessä miesten kanssa vaatimaan 8-tuntista työpäivää sekä muita parannuksia nykyisiin kurjiin oloihimme, niin te ehkä heti tulisitte huomaamaan sen tosiseikan, että velvollisuutenne olisi yhtyä heihin ja ruveta vaatimaan samaa kuin hekin. Siis, ajatelkaa ja toimikaa kaikki yksimielisesti, niin miehet kuin naisetkin. Sillä lailla me pikemmin voimme saavuttaa sen kauan odotetun vapauden päivän ihanan aaamun.

Suuremmoista tulossa. Siitä on jo vierähtänyt pitkä aika kun Hoquiamin suomalainen näytelmäseura on julkisesti esiintynyt Ahjolan näyttämöllä, vaan nyt se kauan odotettu hetki kaikesta päättäen on tullut. Se on ensi sunnuntai-illalla eli 26 päivänä tätä kuuta. Silloin osaston näytelmäseura esittää Kaarlo Halmeen kirjoittaman 3-näytöksisen huvinäytelmän nimeltä "Multaaatelia". Kappale on erittäin hauska ja mukaansatempaava ja kuuluu sinne tulevan vielä muutakin ohjelmaa joten sinne kannattaa tulla katsomaan vaikka aina Aberdeenistä asti. Tuo kaikki maksaa etukäteen "vaivaisen" 25c ja ovella 35c, sekä alkaa vissisti kello 8. Painakaa se visusti mieleenne. — Vesipoika.

WINLOCK.

Osaston kokouksessa t. k. 19 p. päätettiin seuraavista asioista: "Pearson" kuukausijulkaisun kirjelmä meni pöydän alle, samoin "Amerikan Matin" (mitäpä niitä kaiken maailman painotuotteita levittäisi). Raivaajan kustantamia työväen laulukirjoja lupasi O. Paunonen kaupita.

"Socialist Revolution"in luennoitsijatarjousta ei voitu ottaa vastaan, syystä että näin pikku kylässä on melkein mahdotonta myydä 250 pääsylippua.

Äänestettiin länsipiirin agitatsioonikurssien pitopaikasta. Oregon sai 14 ja Wyoming 13 ääntä, California ja Washington ei yhtään. Kun kursseja ei tule pidettäväksi kuin kahdessa paikassa, niin luultiin, että Oregon ja Wyoming ovat silloin edullisimmat, kun ottaa koko länsipiirin huomioon.

Rand koulun bondeja ei ostettu.

Seuraava kokous on tov. Ch. Hendricksonin asunnolla, syysk. 2 p., alkaa klo 1 j. p. p. Tästä käskettiin minun tiedottaa, että silloin on jokaisen jäsenen tultava kokoukseen, jos ei ole aivan voittamattomia esteitä. Siellä tullaan keskustelemaan tärkeistä osaston sisäisistä asioista, erittäinkin yksityisten toverien periaatteellisista heikkouksista. Jos jonkin sydäntä jomottaa, niin olisi tultava sanomaan suun puhtaaksi kerta kaikkiaan. Siellä sitten tavataan; muistakaahan aika ja paikka. — Manttaaliton.

SEATTLE.

Suurta tulossa. Ensi sunnuntai iltana, 26 p:nä, Washington Hall'in isossa juhlasalissa on hyvästi valmistettu ohjelmailtama ja lopuksi tanssia. Kuulemani mukaan pitäisi soitossakin olla jotain eriskummallisempaa vaan sielläpähän sitten nähdään ja kuullaan.

Metsämiesten lakossa ei ole viime viikon aikana tietääkseni mitään muutosta tapahtunut. Uusia vallotuksia ei tietääkseni ole tapahtunut missään rintamassa, jos emme ota lukuun sitä, että meikäläisten joitakin kymmeniä kenraaleja on otettu vangiksi itäisellä rintamalla. Kai Spokanen kirjeenvaihtaja selostaa.

..**Rentonin vaunupajamiehet**, noin 200, ovat vielä lakossa. Sovintoneuvottelut ovat yhä käynnissä. Rentonin kaivosmiesten palkkasopimus tulee kai tällä viikolla allekirjoitettavaksi. Riita on vain enää joistakin urakkatöistä.

..Toveri Evert Malinen saapui San Franciscosta laivalla ja sanoi Columbia joen suun kohdalla ulkona merellä nähneensä lohia